

Priložne oznake, atribut i apozicija – prilagođeni program

Nastavni predmet i razred: Hrvatski jezik, 7. razred

Sadržaj: sintaktičko ustrojstvo rečenice: predikat, subjekt, objekt (glagoli po predmetu radnje), priložne oznake: mjesto, vrijeme, način, uzrok; atribut, apozicija

Odgojno-obrazovni ishod na razini predmetnog kurikuluma: OŠ HJ A.7.5. Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o sintaktičkom ustrojstvu rečenice na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda: Učenik opisuje sintaktičko ustrojstvo rečenice na čestim i oglednim primjerima.

Trajanje: jedan nastavni sat

Digitalni materijali korišteni tijekom sata:

1. uvodno ponavljanje sadržaja o subjektu, predikatu i objektu:

<https://wordwall.net/hr/resource/33941682>

2. vježba utvrđivanja priložnih oznaka, atributa i apozicije:

<https://wordwall.net/hr/resource/33952644>

Metode podrške:

- podjela sadržaja na manje samostalne dijelove
- jednostavnost primjera te njihova uska povezanost sa zadacima
- češće postavljena pitanja za provjeru razumijevanja teksta (održavanje usmjerene pozornosti)
- sažimanje opsega sadržaja na najvažnije informacije
- pojednostavljena građa za čitanje
- vođeno utvrđivanje sintaktičkog ustrojstva rečenice postavljanjem pitanja

Prethodna obrada sintaktičkog ustrojstva rečenice:

Subjekt, predikat i objekt – prilagođeni program (HRV 7), Kristina Maratović, Edutorij

Opis materijala:

Materijal sadrži sve aktivnosti za jedan nastavni sat hrvatskog jezika u 7. razredu. Uključuje uvodno ponavljanje sadržaja o subjektu, predikatu i objektu, obradu priložnih oznaka, atributa i

apozicije, vježbu te završno vrednovanje. Ovaj plan aktivnosti namijenjen je učenicima koji se obrazuju po prilagođenom programu.

1. Uvodni dio (5 minuta)

- upoznavanje s ishodima koji će biti ostvareni
- rješavanje kviza za ponavljanje sadržaja o subjektu, predikatu i objektu:

<https://wordwall.net/hr/resource/33941682>

2. Središnji dio (35 min)

- učenik rješava nastavni listić na kojem se nalaze svi sadržaji za obradu i vježbu utvrđivanja priložnih oznaka, atributa i apozicije u rečenici (*prilog 1*). Nakon toga rješava kviz za ponavljanje sadržaja o priložnim oznakama, atributu i apoziciji: <https://wordwall.net/hr/resource/33952644>

3. Završni dio (5 min)

- vrednovanje: shematski prikaz službe riječi u rečenici (*prilog 2*)

Priložne oznake, atribut i apozicija

❖ Uvod

Ponovi sadržaj o subjektu, predikatu i objektu koje si već ranije učio/učila:

<https://wordwall.net/hr/resource/33941682>

❖ Obrada

Priložne oznake

Priložne oznake opisuju **okolnosti radnje**, npr. kada ili gdje se nešto dogodilo.

Postoji više vrsta priložnih oznaka koje otkrivamo postavljajući ova pitanja:

1. priložna oznaka **mjesta** (POM) – Gdje? Kamo? Kuda? Odakle? Dokle?
2. priložna oznaka **vremena** (POV) – Kada? Otkada? Dokada?
3. priložna oznaka **načina** (PON) – Kako? Na koji način?
4. priložna oznaka **količine** (POK) – Koliko?
5. priložna oznaka **uzroka** (POU) – Zašto?
6. priložna oznaka **sredstva** (POS) – Čime?
7. priložna oznaka **društva** (POD) – S kime?

Primjer 1.

Petar i Sanja su hodali ulicom.

Pitanje: Kuda su Petar i Sanja hodali?

Odgovor: ulicom

Priložna oznaka mjesta (pitali smo se „Kuda?“): ulicom

POM

Petar i Sanja su hodali ulicom.

Primjer 2.

Jučer smo bili na izletu.

Pitanje: Kada smo bili na izletu?

Odgovor: jučer

Priložna oznaka vremena (pitali smo se „Kada?“): jučer

Pitanje: Gdje smo jučer bili?

Odgovor: na izletu

Priložna oznaka mjesta (pitali smo se „Gdje?“): na izletu

POV	POM
Jučer smo bili na izletu.	

Zadatak 1. Odredi priložnu oznaku u rečenici.

Luka je glasno govorio.

Pitanje: _____

Odgovor: _____

Priložna oznaka: _____

--

Zadatak 2. Odredi priložnu oznaku u rečenici.

Vozimo se autobusom.

Pitanje: _____

Odgovor: _____

Priložna oznaka: _____

--

Atribut

Atribut se dodaje **imenici da ju pobliže odredi**.

Atribut pronalazimo tako da najprije nađemo u rečenici imenicu, a zatim riječ koja je opisuje, odnosno pobliže određuje.

Postoje dvije vrste atributa:

- **pridjevni atribut (PAT)** – pridjev, zamjenica i redni broj
- **imenični atribut (IAT)** – imenica uz imenicu, uvijek ostaje u istom padežu (najčešće genitivu)

U sljedećim primjerima učit ćeš samo o pridjevnim atributima.

Primjer 3.

Malen pas je dotrčao do mene.

Pitanje: Kakav je pas?

Odgovor: malen

Atribut: malen (pridjevni atribut jer je „malen“ po vrsti riječi pridjev)

PAT

Malen pas je dotrčao do mene.

Primjer 4.

Zvala me tvoja baka.

Pitanje: Čija je baka?

Odgovor: tvoja

Atribut: tvoja (pridjevni atribut jer je „tvoja“ po vrsti riječi zamjenica)

PAT

Zvala me tvoja baka.

Zadatak 3. Odredi atribut u rečenici.

Gledam zelenu šumu.

Pitanje: _____

Odgovor: _____

Atribut: _____

Zadatak 4. Odredi atribut u rečenici.

To je moj prvi auto.

Pitanje: _____

Odgovor: _____

Atribut: _____

Apozicija

Apozicija je po vrsti riječi **imenica**, u rečenici pobliže **određuje drugu imenicu**.

Apozicija se mijenja kroz padeže.

Označavamo je slovima AP.

Primjer 5.

Došao je brat Hrvoje.

Pitanje: Tko je Hrvoje?

Odgovor: brat

Apozicija: brat

AP
Došao je brat Hrvoje.

Primjer 6.

Studentica Mara uči za ispit.

Pitanje: Tko je Mara?

Odgovor: studentica

Apozicija: studentica

AP
Studentica Mara uči za ispit.

Zadatak 5. Odredi apoziciju u rečenici.

Tata Franjo gleda televiziju.

Pitanje: _____

Odgovor: _____

Apozicija: _____

Zadatak 6. Odredi apoziciju u rečenici.

Pregledala me doktorica Jasna.

Pitanje: _____

Odgovor: _____

Apozicija: _____

❖ Vježba

Riješi vježbu za ponavljanje: <https://wordwall.net/hr/resource/33952644>

Prilog 2. Vrednovanje

U prazne okvire napiši informacije koje si zapamtio/la o priložnim oznaka, atributu i apoziciji.

priložne oznake

atribut

apozicija